

Aktif abonelerden alınan güvence bedelinin (Depozito niteliği taşıyan) VUK'un hangi değerlendirme ölçüsü ile yapılacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	71387770-105[258-2013/48]-28
Tarih	22.08.2013

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

DİYARBAKIR VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

MÜKELLEF HİZMETLERİ GRUP MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : 71387770-105[258-2013/48]-28

22/08/2013

Konu : Aktif abonelerden alınan güvence bedelinin (Depozito niteliği taşıyan)
VUK'un hangi değerlendirme ölçüsü ile yapılacağı.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, şirketinizin 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu kapsamında Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan 10.05.2007 tarihinden itibaren 30 (Otuz) yıl süre ile geçerli olmak üzere almış olduğu 10.05.2007 tarih ... sayılı Dağıtım Lisansı kapsamında ... şehrinde oluşan dağıtım bölgesinde doğalgaz dağıtım faaliyeti yürütmekte olduğunuz, bu faaliyetiniz dolayısıyla abonelerinizden Doğalgaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliğinin 39 uncu maddesindeki hüküm çerçevesinde alacaklarınızı garanti altına almak amacıyla abonelik sözleşmesinin imzalanması sırasında güvence bedelleri aldığınız, söz konusu sözleşmenin iptali halinde alınan bedelleri TUIK'in aylık TÜFE artış oranına göre güncelleştirerek abonelerinize iade ettiğiniz ve alınan güvence bedeli ile güncelleştirme yapılarak ödenen güvence bedeli arasındaki farkı güncelleştirmiş tutarı ödediğiniz tarihte

kurum kazancınızın tespitinde gider olarak dikkate aldığınız belirtilerek; ilgili hesap dönemi sonunda abonelik sözleşmesi aktif olan abonelerden alınan güvence bedellerinin alındığı tarihten itibaren hesap dönemleri sonunda TÜFE artış oranı ile güncelleştirilmesi halinde, fark güncelleştirme tutarının kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınıp alınmayacağı ve depozito niteliği taşıyan bu bedellerin değerlemesi yapılırken Vergi Usul Kanununda yer alan değerlendirme hükümlerinden hangisinin dikkate alınacağı hususlarında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

I-KURUMLAR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunun 6 ncı maddesinde, kurumlar vergisinin mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı ve safi kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Gelir Vergisi Kanununun "Bilanço Esasında Ticari Kazancın Tespiti" başlıklı 38 inci maddesinde ise; bilanço esasına göre ticari kazancın, teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müspet fark olduğu, bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce işletmeye ilave olunan değerlerin bu farktan indirileceği, işletmeden çekilen değerlerin ise farka ilave olunacağı, ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu Kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulacağı hükme bağlanmıştır. Anılan Kanunun 40 ncı maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde, ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderlerin, safi ticari kazancın tespitinde indirilecek gider olarak kabul edileceği belirlenmiştir.

Gelirin elde edilmesinde tahakkuk ilkesi, gelirin mahiyet ve tutar itibarıyla kesinleşmesi yani geliri doğuran işlemin eksiksiz tekemmül etmesi olup, ticari kazancın elde edilmesinde tahakkuk esası benimsenerek gelirin mahiyet ve tutar itibarıyla kesinlik kazanması aranmıştır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, abonelerden alınan güvence bedellerinin Alınan Depozite ve Teminatlar hesabında takip edilmesi mümkün olup, güvence bedellerinin mevzuat vb. yatırım araçlarında değerlendirilmesi halinde elde edilen gelirlerin kurum kazancına dahil edilerek vergilendirilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, abonelik sözleşmeleri aktif olan abonelerden alınan güvence bedelleri için bir güncelleştirilme yapılamayacak olup, bu bedellere ilişkin olarak herhangi bir fark oluşmayacağından kurum kazancınızın tespitinde gider olarak indirilmesi söz konusu olmayacaktır.

Ancak söz konusu güvence bedellerinin; abonelik sözleşmesinin iptali nedeniyle abonelere güncelleştirilmiş değeri üzerinden iadesi halinde ise, güncelleştirme nedeniyle ilave olarak iade edilen tutar, iadenin yapıldığı dönemde kurum kazancının tespitinde gider olarak yazılabilecektir.

II- VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 258 inci maddesinde değ erleme, vergi matrahlarının hesaplanmasıyla ilgili iktisadi kıymetlerin takdir ve tespiti olarak tanımlanmıştır.

Aynı Kanunun 285 inci maddesinde ise borçların, mezk ur maddede belirlenen esaslar çerçevesinde mukayyet değ erleriyle değ erleneceği hükme bağlanmıştır. Mukayyet değ er ise yine aynı Kanunun 265 inci maddesinde, "... bir iktisadi kıymetin muhasebe kayıtlarında gösterilen hesap değ eridir." şeklinde tanımlanmıştır.

Diđer taraftan, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile 4646 sayılı Dođal Gaz Piyasası Kanununa dayanılarak  ıkarılan "Dođal Gaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliđi"nin 39 uncu maddesinde;

"Dağıtım  irketi, alacaklarını garanti altına alabilmek amacıyla, mekanik sayaç kullanan abonelerden abonelik sözleşmesinin imzalanması sırasında bir defaya mahsus olmak üzere güvence bedeli alabilir. Ancak   n ödemeli sayaç kullanan abonelerden güvence bedeli alınmaz.

Güvence bedeli, doğal gazı fiilen kullanmak üzere sözleşme yapan kişilerden veya bunların yetkili temsilcilerinden alınır.

Güvence bedelleri ile bunların hesaplanmasına ilişkin usul ve esaslar, her yıl tarife   nerisi ile birlikte dağıtım  irketi tarafından Kuruma önerilir ve Kurul tarafından belirlenir.

Mal ve/veya hizmet üretim amaçlı dođal gaz kullanan aboneler ile serbest tüketiciler güvence bedeli olarak nakit yerine banka kesin teminat mektubu da verebilir.

Abonelik sözleşmesi sona eren veya müşterinin muvafakati ile mekanik sayacı   n ödemeli sayaç ile değiştirilen abonenin, dağıtım şirketinde bulunan güvence bedeli, tüm borçların   denmi  olması ve nakit olarak alınan güvence bedellerinin ise ilgili mevzuat çerçevesinde güncelleştirilmesi kaydıyla, talep tarihinden itibaren beş gün içerisinde aboneye veya onun yetkili temsilcisine iade edilir. Serbest tüketicilerden güvence bedeli alınıp alınmayacağı ve koşulları imzalanacak sözleşmeler kapsamında serbestçe belirlenir."

denilmektedir.

Bu hükümler çerçevesinde müşteriden alınan güvence bedelinin güncelleştirilmesi ve bir farkın hesaplanıp ödenmesi için müşterinin abonelik sözleşmesinin iptali ya da muvafakati ile mekanik sayacın   n ödemeli sayaç ile değiştirilmesi durumunda borcunun bulunmaması ve güvence bedelinin nakit olarak alınmış olması gerekmektedir.

Bu itibarla, abonelerden tahsil edilen güvence bedellerinin dönem sonunda, Vergi Usul Kanununun 265 inci maddesinde düzenlemesi yapılan mukayyet değ ere ait hükümler ile 285 inci maddesindeki hüküm kapsamında değ erlemesinin yapılması gerekmekte olup, bu düzenlemeler dışında,

başkaca bir değlerleme ölçütünün kullanılması vergi kanunları açısından mümkün bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026